

AANVALSPLAN GRUTTO

Symposium Verdienmodellen
4 December 2024

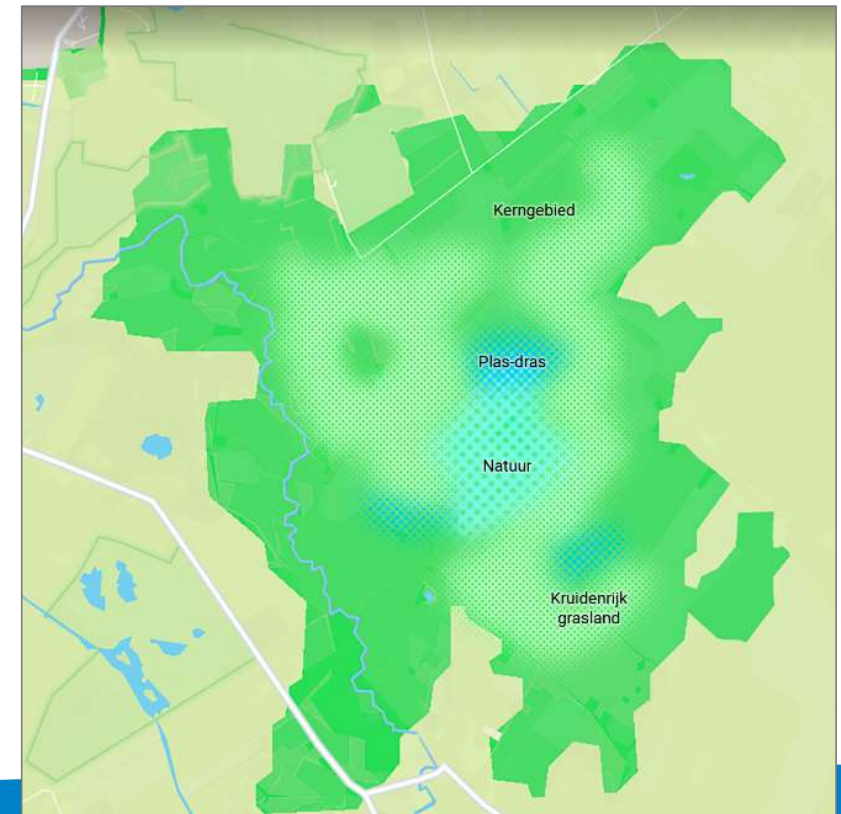
PROGRAMMA

10.00-10.05	Welkom: Renate Kuivenhoven (dagvoorzitter)
10.05-10.15	In de voorhoede: Hans van der Werf & Pieter Winsemius
10.15-10.30	Ondersteuningsstructuur Hans van der Werf (FMF)
10.30-11.20	Agrarische collectieven aan het woord: - Erik Hoving (Groningen West) - Giel Jan Beijen (Noord Holland Zuid)
11.20-11.45	Lessen vanuit de collectieven & algehele bevindingen: Anne Jansma (Agreco Advies)
11.45-12.45	Lunch en postersessie (alle 8 collectieven)
12.45-14.00	Paneldiscussie: wie en wat zijn er nodig voor succes ? (Panel: Alex Datema, Lubbert van Dellen, Marije Klever, Trienke Elshof)
14.00-14.30	Afsluiting en actiepunten: Marije Klever (BoerenNatuur)

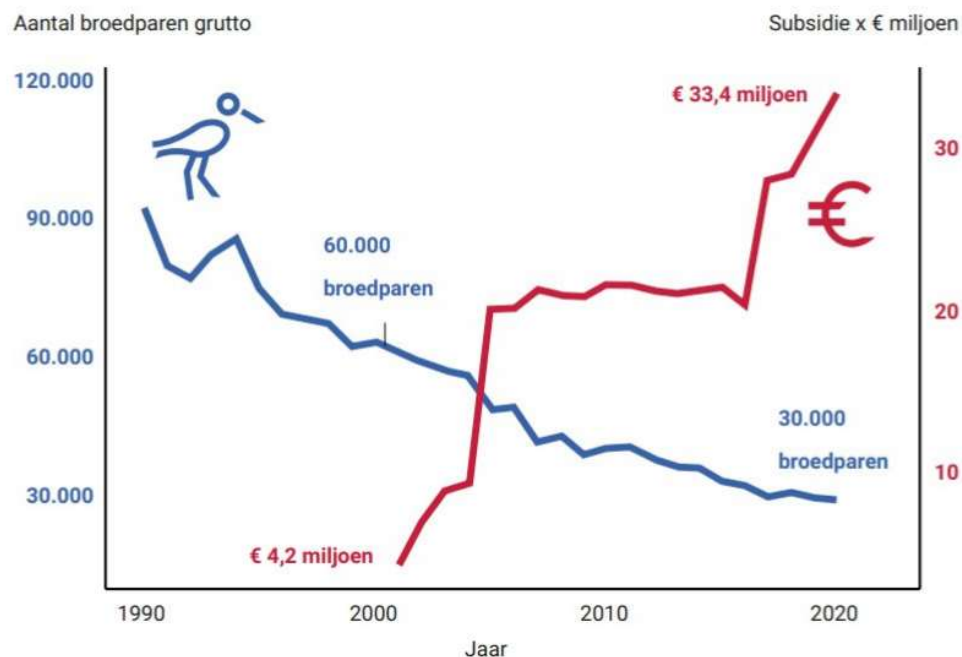
Doel: delen van kennis & ervaring verdienmodellen rondom
Gruttobeheer door 8 collectieven met agrarische ondernemers,
overheden, ketenpartijen en overige belanghebbenden

AMBITIE AANVALSPLAN GRUTTO

- **Kerngebieden van voldoende schaal**
 - Ca. 1000 ha (netto)
 - 'Kansrijke' gebieden in 7 provincies
 - Grutto als boegbeeld
- **Hoog waterpeil**
- **Zwaar agrarisch beheer/koppeling reservaten**
- **Actief predatorenbeheer**

VERDIENMODELLEN AANVALSPLAN GRUTTO

uitbreiding van ANLb beheer 2022 Open grasland ikv aanvalsplan Grutto - NFW			
beheerpakketten	hectares	nieuw of verzwaring van bestaand beheer?	Vergoeding /ha
pakket A01a - Grasland met rustperiode 1 april tot 1 juni	26,704	nieuw beheer	€ 333,39
pakket A01l - Voorweiden 1 mei tot 15 juni; het gras wordt vanaf 1 maart en voor de rustperiode niet gemaaid, maar voorbeweid	19,3766	nieuw beheer	€ 273,80
pakket A03c - Plasdras Van 15 februari tot 15 juni	0,5103	nieuw beheer	€ 2.403,37
pakket A03g - Greppelpasdras Van 15 februari tot 15 juni	0,7684	nieuw beheer	€ 2.403,37
pakket A04a - Nestbescherming op grasland	49,4213	nieuw beheer	€ 100,00
pakket A05a - Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 15 juni, 4 verschillende indicatorsoorten	26,4176	nieuw beheer	€ 1.250,54
pakket A05h - Kruidenrijke graslandrand met rustperiode van 1 april tot 15 juni, klasse A: 4 verschillende indicatorsoorten	0,0709	nieuw beheer	€ 1.062,87
pakket A06c - Beweiding verplicht van 1 mei tot 15 juni, minimaal 1 en maximaal 3 GVE/ ha	5,8961	nieuw beheer	€ 398,43
pakket A07a - Ruige mest	77,3942	nieuw beheer	€ 138,72
Pakket A08b - Hoogwaterpeil 15 februari tot 15 juni – verhoging 30 cm	36,5043	nieuw beheer	€ 189,09
pakket A08c - Hoogwaterpeil 15 februari tot 15 juni – verhoging 40 cm	2,7656	nieuw beheer	€ 210,10
pakket A05a	10,3565	verzwaring bestaand beheer	€ 1.250,54
pakket A06c	1,3472	verzwaring bestaand beheer	€ 1.062,87

2022: 3 miljoen -> 1,55 Fryslân

2023 – 2027: 62,5 miljoen

Inrichting: 1 miljoen/gebied

Inzet op langjarige beheervergoedingen

Provincie investeert bijna 150.000 euro extra in weidevogelbeheer

23 januari 2024 - in **Natuur**

De provincie Utrecht stelt dit jaar bijna 150.000 euro extra subsidie beschikbaar voor de bescherming van weidevogels. Dit geld kan bijvoorbeeld worden gebruikt voor de aankoop van een plas-draspomp. Hiermee kunnen stukken weiland onder water gezet worden om weidevogels te beschermen.

FEANGREIDE
FRYSLÂN

Home / Nieuws / Berichten / GLB-regeling Samenwerking in veenweidegebieden en Natura 2000-overgangsgebieden

GLB-regeling Samenwerking in veenweidegebieden en Natura 2000-overgangsgebieden

Werkte u als agrariër in het Friese veenweidegebied? En wilt u de grondwaterstand in de minder intensief melkvee houden op uw bedrijf (extensiveren)? U kunt in een samenwerking aanvragen bij de RVO. Deze subsidie voor *Categorie 2: Grondwaterstand verhogen en in veenweidegebieden* is onderdeel van de regeling Samenwerking in veenweidegebieden en overgangsgebieden.

Vanuit het Veenweideprogramma zien wij deze subsidie als een kans om de doelen van het Veenweideprogramma sneller te bereiken. Om het voor u als initiatiefnemer makkelijker te maken, hebben wij een stappenplan gemaakt en hebben wij een aantal vaak gestelde vragen (FAQ's) van antwoorden voorzien. Het stappenplan en de FAQ's vindt u op deze pagina.

Samen voor een mooi en duurzaam Fryslân

Onze nationale vogel

Reddingsplan grutto: miljoenen voor boeren om hun land aantrekkelijk te maken

Door RTL Nieuws · 20 november 2024 · Aangepast: 22 november 2024

© Hans Hillewaert

RTL Nieuws

NIEUWE CONCEPTEN: GEBIEDSOFFERTE

onze Weidevogels

Akkerbouw Melkvee

Onze Weidevogels > Provincies > Friesland > Aldeboarn en De Deelen zetten volgende stap Aanvalsplan Grutto

Aldeboarn en De Deelen zetten volgende stap Aanvalsplan Grutto

3 november 2023 Nes (Dongeradeel) Friesland reageer

(v.l.n.r.) Gerben de Boer (Wetterskip Fryslân), Hilbrand Bouma (boer), Renze Portengen (min. (Gedeputeerde Fryslân), Jan de boer (boer), Pieter Winsemius (Trekker Aanvalsplan Grutto) e

Gebiedsofferte Aanvalsplan Grutto

Aldeboarn-De Deelen Noord

Boeren rond Aldeboarn willen met 56 miljoen de grutto de komende twintig jaar beschermen

Geert Veldstra · 4 november 2023, 6:55 · Economie

Deel dit artikel

Samen voor een mooi en duurzaam Fryslân

GROND

Maatregelpakket 1

Natuur

NPLG Transitiefonds
Aanvraag rijksbijdrage voor beslissing tot start realisatie
Provincie Fryslân - Versie 27 juni 2023

Kosten en dekking		Totaal kosten maatregelenpakket/ transitiefonds: 24 miljoen	
Geef een samenvattend overzicht van de totale kosten van het maatregelpakket en het voorstel voor dekking van deze kosten (met de mogelijkheid tot dekking vanuit meerdere financiële bronnen).		<u>18,5 miljoen</u> : duurzaam behoud van natte grasland weidevogelbiotoop door middel van herwaardering/afwaardering en het vestigen van een kwalitatieve verplichting.	
		<u>4,0 miljoen</u> : optimalisatie biotoop o.a. door middel van optimalisatie hydrologie en openheid en rust binnen en buiten NNN.	
		<u>1,5 miljoen</u> : uitvoeringskosten. Kosten die nodig zijn voor de uitvoering van de twee bovengenoemde maatregelen. Deze kosten bestaan uit procesbegeleiding en coördinatie werkzaamheden in de gebieden.	
Maatregelen Weidevogels		eenheid	aantal/aantalbedrijven
Maatregel 1: Instandhouding weidevogelbiotoop	ha	100	24.000
Maatregel 2: Optimalisatie weidevogelbiotoop	langgebieden van 300 ha	7.000	950.000
Maatregel 3: uitvoeringskosten			900.000
Totaal maatregelen Weidevogels			23.900.000

Tabel 9: Overzicht van de gevraagde bijdrage voor het thema weidevogels uit het Transitiefonds. Deze tabel, tezamen met de andere tabellen, zijn te vinden in de bijgevoegde excel.

onze weidevogels

Akkerbouw Melkvee

Onze Weidevogels > Melkvee > 'Afwaardeervergoeding grond hoopvol spoor voor grutto'

Pieter Winsemius en Kees de Pater over Aanvalsplan Grutto

'Afwaardeervergoeding grond hoopvol spoor voor grutto'

4 maart 2024 Melkvee 2 reacties

MARKT

veeteelt

f i s v

NIEUWS GRAS ▼ FOTO & VIDEO MARKT AGENDA

GRAS 12 JUL 2024

Weidevogelfonds van FrieslandCampina kan tot 300 euro per hectare opleveren

Het doel van mede-initiatiefnemer Aanvalsplan Grutto is om 35 aaneengesloten gebieden te maken van elk 1000 hectare groot

word lid

VPRO Tegenlicht

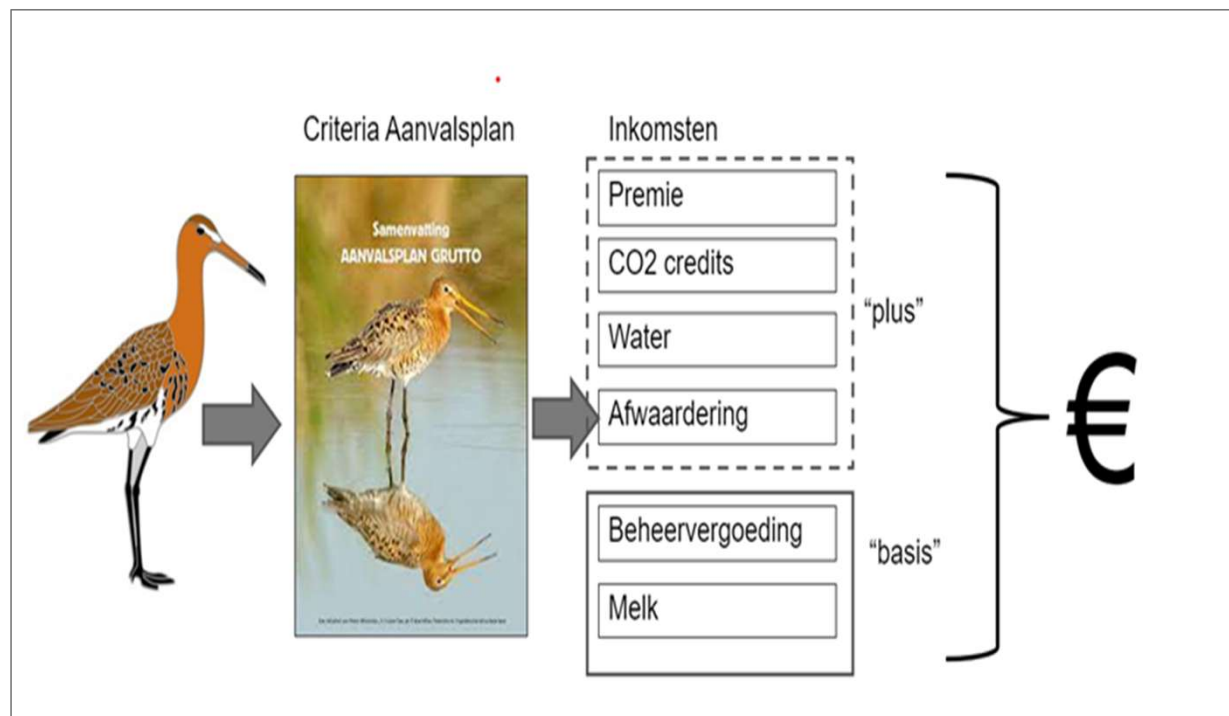
greed is green

1 DECEMBER 2024

VERDIENMODELLEN AANVALSPLAN GRUTTO

- Robuust, bewezen verdienmodel
- Vrijwillig
- Stapeling inkomstenstromen
- Publiek en privaat
- Gebiedsspecifiek

ONDERSTEUNING VERDIENMODELLEN (START 2023)

- Analyse per gebied inzake welke verdienmodellen geschikt zijn en wat de financiële voor- en nadelen zijn
- Opstellen van en doorrekenen van gewenste (financiële) verdienmodellenscenario's
- Op maat toegesneden advies per gebied
- Ondersteuning bij de verdere uitrol per gebied
- Centraal adviespunt
- Opgedane kennis delen met andere gebieden en organisaties
- Ondersteuning bij Samenwerkingsregeling Veenweide en Extensivering Natura 2000 (pilot)

DEELNEMENDE GEBIEDEN

Na uitvraag:

ANC Westergo (Fr) (vanwege capaciteitsgebrek later afgefallen)

Collectief Lopikerwaard (Utr en ZH)

Collectief BoerenVeluwe (Gld)

Cooperatie Agarisch Collectief Midden Delfland (Zh)

Cooperatie Rijn, Vecht en Venen (Utr)

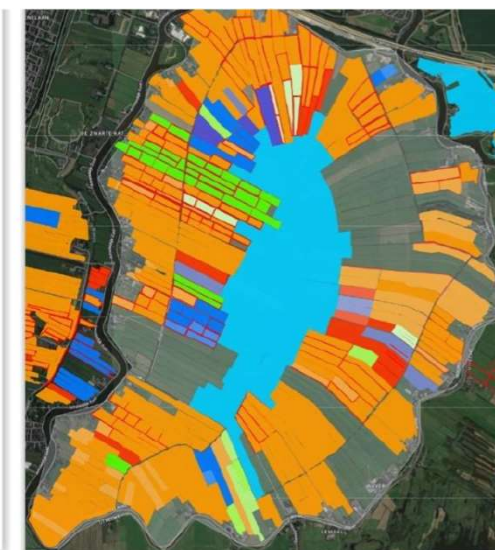
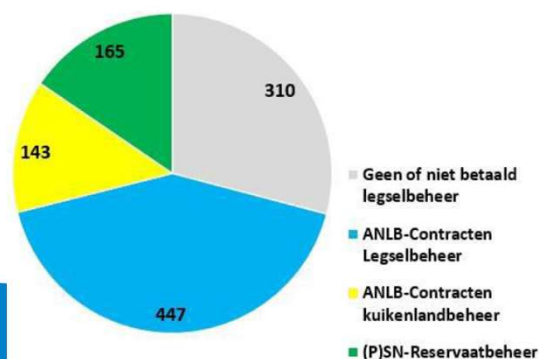
Noardlike Fryske Walden (Fr)

Collectief Noord-Holland Zuid (NH)

Súdwestkust (Fr)

Collectief Groningen West (Gr)

Oppervlakte weidevogelbeheer in de
Ronde Hoep in 2023
Totaal: 1.064 ha

CENTRALE ONDERSTEUNING

- 2 gezamenlijke sessies (fysiek)
- 3 vraagbaaksessies (digitaal)
- Tientallen individuele vragen beantwoord
- Regelen inzet adviseurs

AGRARISCHE COLLECTIEVEN AAN HET WOORD

Aanvalsplan Grutto

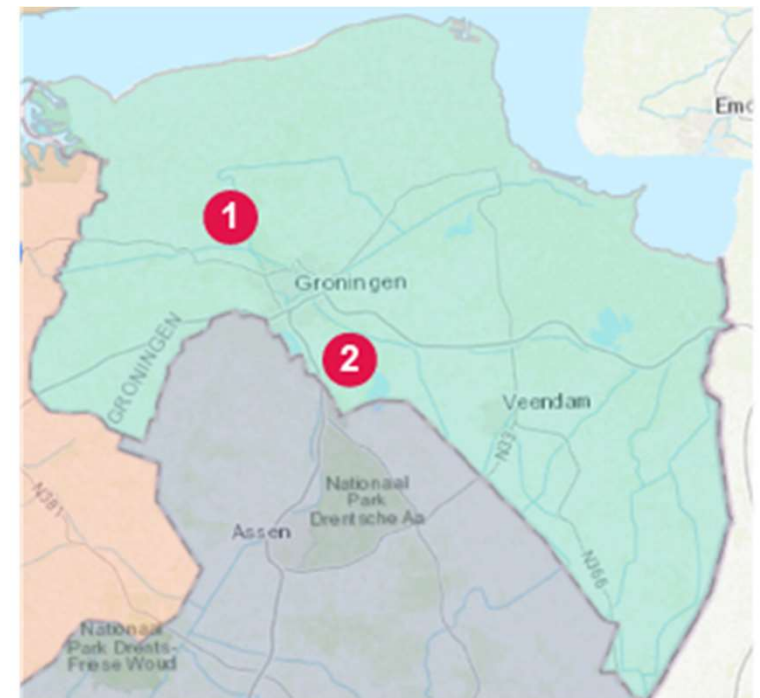
Verkenning verdienmodellen
Groningen

boerennatuur

Groningen West

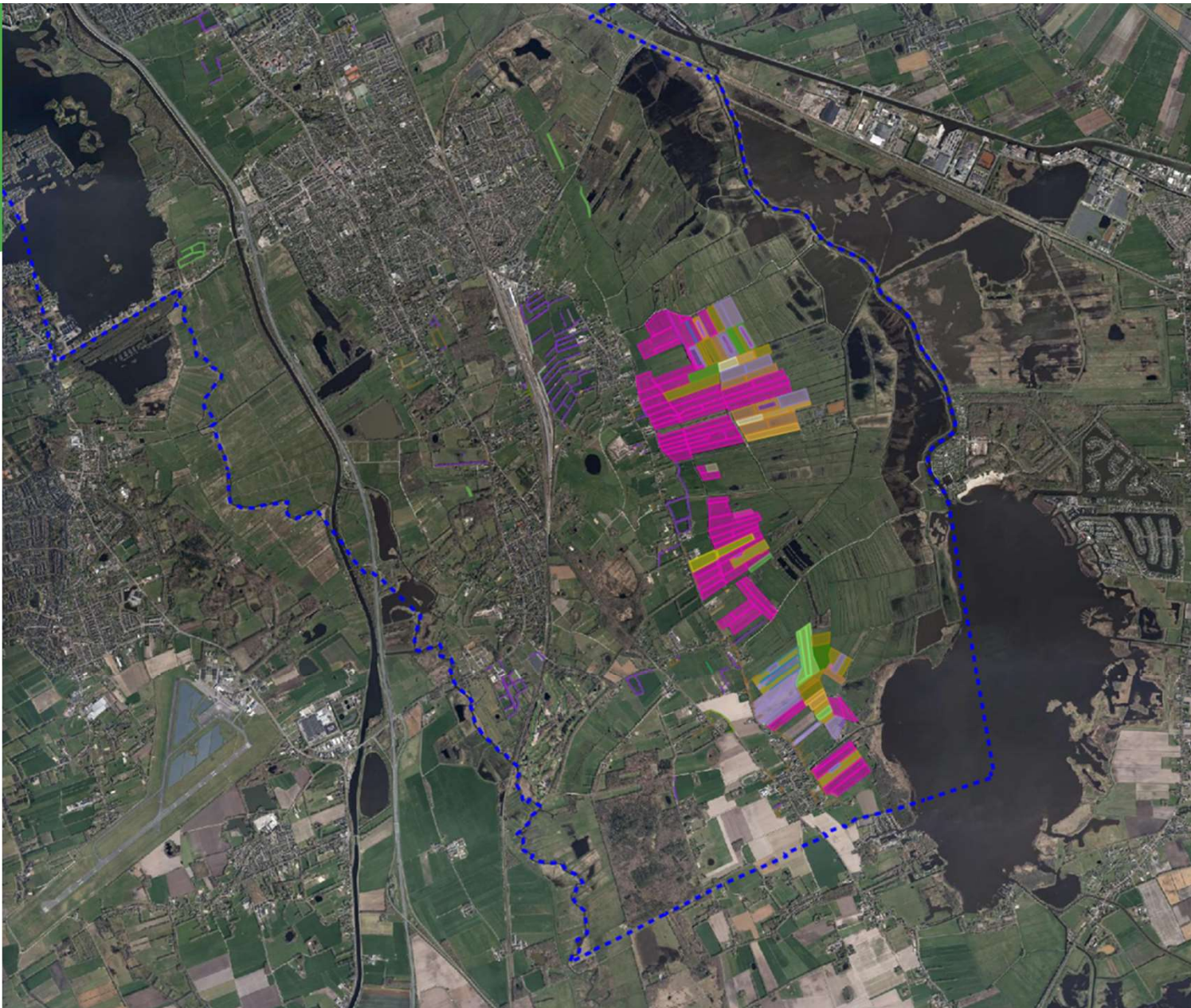
Inhoud

- Gebiedsomschrijving
- Gebiedsanalyse
- Resultaten doorrekeningen
- Advies
- Benodigde instrumenten
- Aanbevelingen

Gorecht

Gebiedsomschrijving

- Veenweidegebied ten zuiden van Stad Groningen
- Diversiteit aan bedrijven (multifunctionele landbouw)
- Natuurterreinen Het Groninger landschap
- N2000/NNN

1.559	Ha
200	Ha zwaar beheer (ANLb)
45	Broedparen grutto
7	Boerenbedrijven

Analyse verdienmodel

- CO2-reductie met Valuta voor Veen
- Samenwerken in veenweidegebieden en N2000
 - Verhoogde drooglegging, WIS, waterpeilen
- Plan voor het gebied
- Samenwerking partijen

Doorrekeningen veenweide

- 11,0 ➔ 8,35 ton CO2 per ha per jaar
 - 24% reductie
- Extensiveren 66,6 mk
 - 80 GVE

Advies en ondersteuning

- Samenhang, koppeling doelen
- Rol collectief
- Gebiedsspecifiek
- Grondpositie

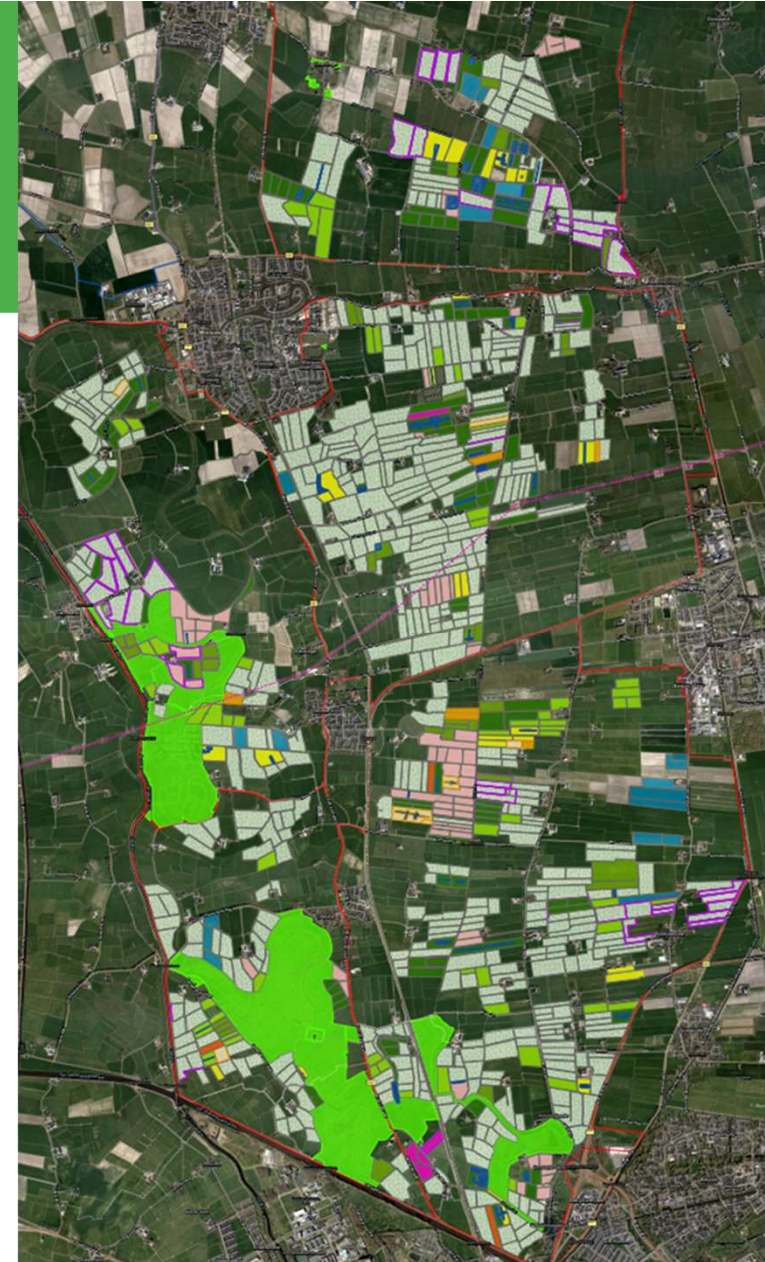
Reitdiepdal

Gebiedsomschrijving

- Wierdenlandschap/Reitdiep
- Diversiteit aan bedrijven
- Winsumermeeden/Tinallinge
 - 15 (melk)veebedrijven

7.840	Ha
983	Ha zwaar beheer (ANLb)
424	Broedparen grutto
Ca. 100	Boerenbedrijven

Reitdiepdal: Tinallinge

Waar zien boeren kansen?

- Toepassen van kruidenrijke randen
- Beheervergoedingen & belonen verzwaring ANLb
- Afwaardering van gronden
- CO2-verwaarding met Blijvend Grasland
- Melkpremie
- Rentekorting

ANLb als basis van een verdienmodel

		1	2	3	4
	<i>Financieel systeem</i> / <i>Ha beheer</i>	Huidig	Mozaïek <i>Kleine verbeteringen</i>	20% <i>Verzwarend ANLb</i>	AVPG situatie <i>Optimum</i>
a)	Huidige tarieven	-	-	-	€ - 13.446,-
b)	Huidige mozaïek	-	-	-	€ - 10.821,-
c)	30% tariefverhoging	-	-	-	€ - 6.422,-
d)	Toeslag 20% zwaar beheer	-	-	-	€ + 4.018,-

Dit bedrijf: Aandeel zwaar beheer van 8 % naar 22 %

Advies en ondersteuning

- In een productief landbouwgebied, AVPG moeilijk uit te rollen
- Weidevogelbeheer aantrekkelijker maken
- Individueel bedrijfsadvies
- Kijk vanuit het perspectief van de grutto én de boer, wees fair

Aanbevelingen en tips voor vervolg

- Toepasbaarheid verdienmodellen; dekkende beloning
- Blijf dicht bij het ANLb
- Onafhankelijke begeleider voor boeren cruciaal
- Tijd om anders te denken
- We kunnen het niet alleen

“De boeren buiten dit gebied moeten naar ons gebied kijken en jaloers worden, dan hebben we het goed gedaan. Op het gebied van weidevogels maar ook wat daar dan tegenover staat.” Boer uit het gebied

Inzicht in potentie instrument 'weidevogelgrasland' in Amstelland

Project Aanvalsplan Grutto verdienmodel

ApG symposium, 4 december 2024

Gieljan Beijen, gebiedscoördinator

Aangesloten bij

boerennatuur

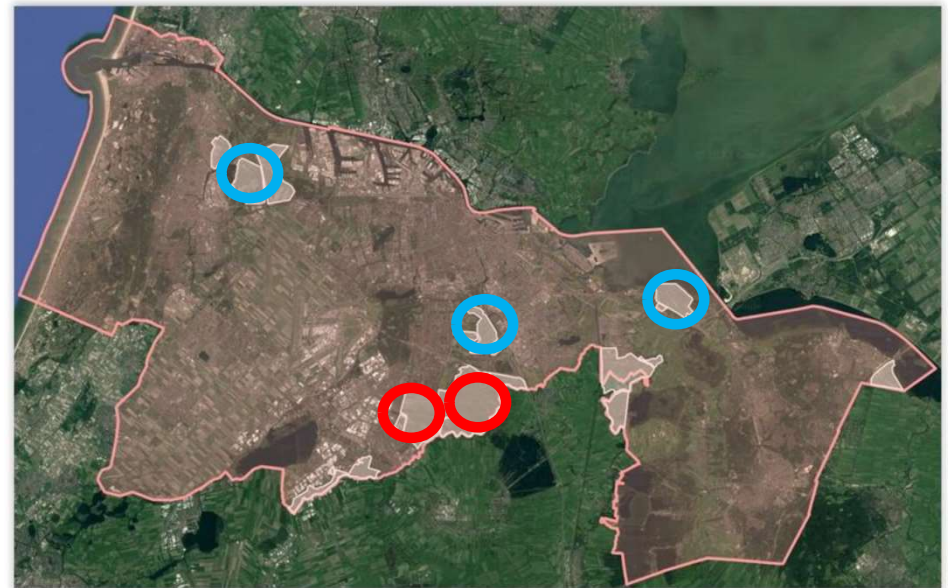
Pilot weidevogelgrasland in Amstelland

1. Collectief NHZ
2. Gebiedsanalyse
3. Doorrekening
4. Advies voor gebied
5. Ondersteuningsplan

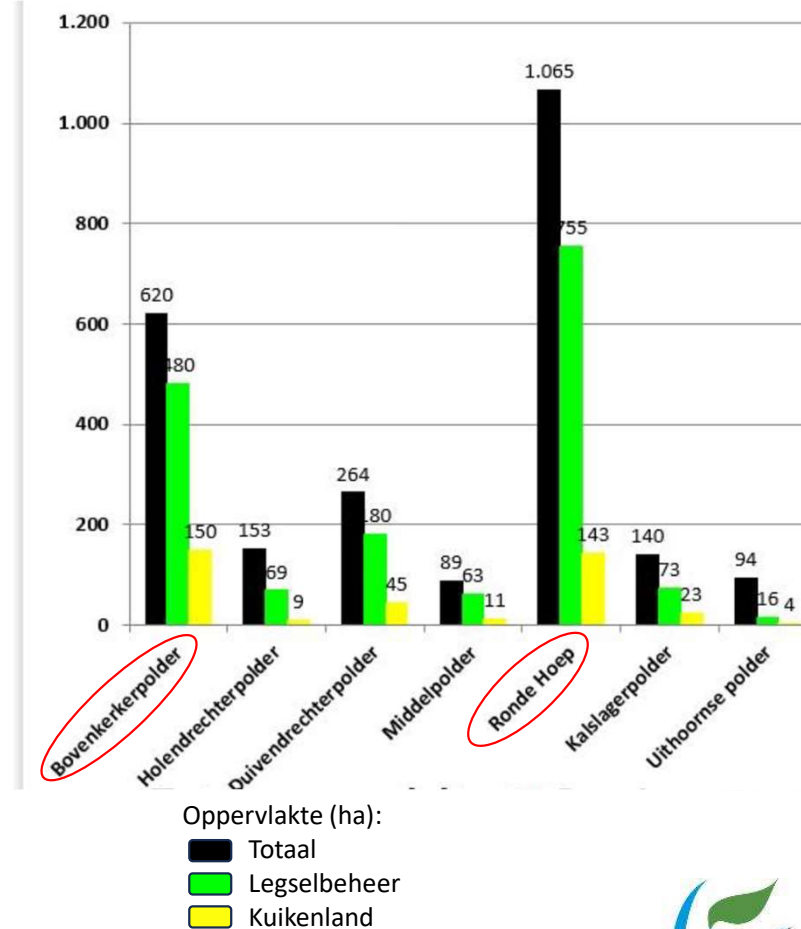

1. Agrarisch collectief Noord-Holland Zuid

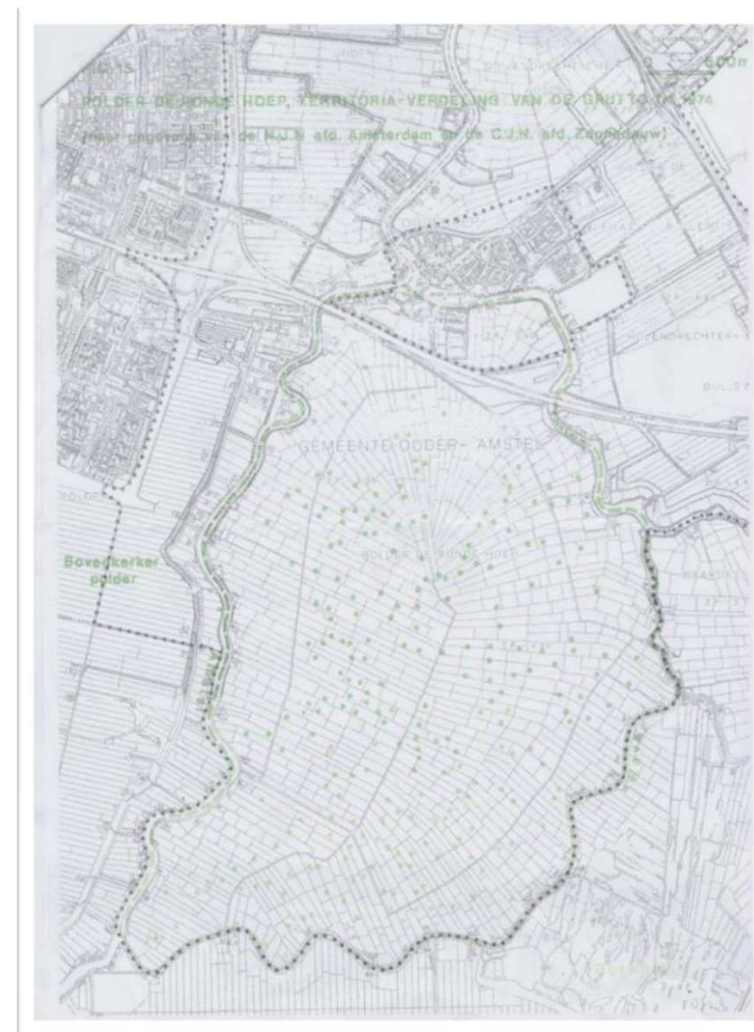
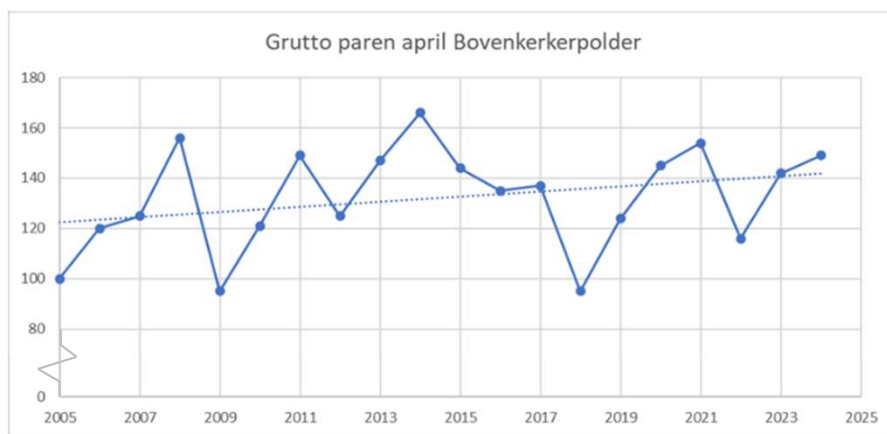
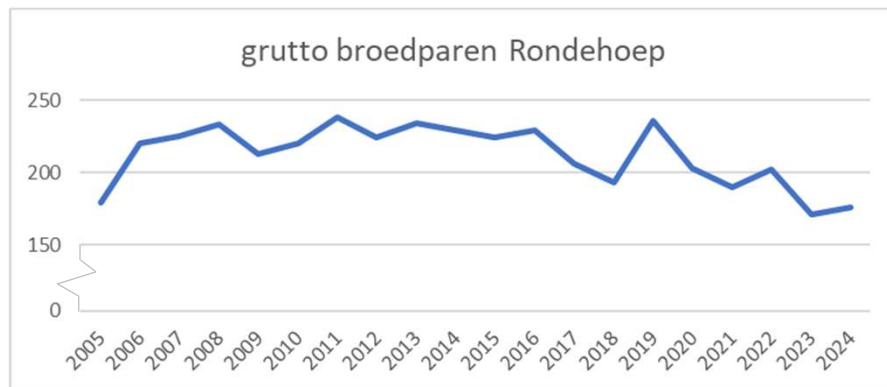
- Gebiedscoöperatie van 175 boeren
 - Bestuur
 - Werkorganisatie 8 parttimers
- 2 ApG gebieden
 - Amstelland
 - Spaarnwoude
- Spilfunctie in transitie
 - 'Eigen' polderprocessen
 - > visie boeren op toekomstbestendige polder

2. Weidevogelbeheer in de polders van AMSL

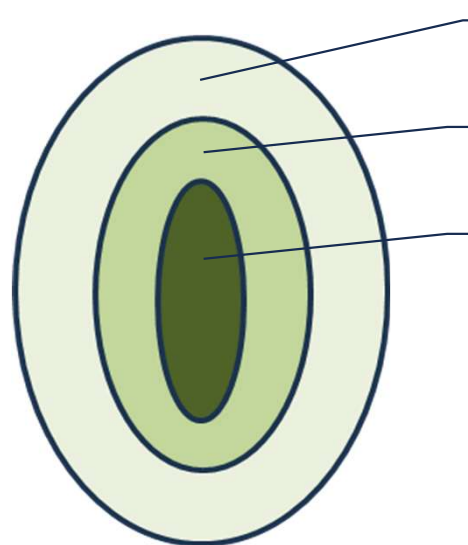
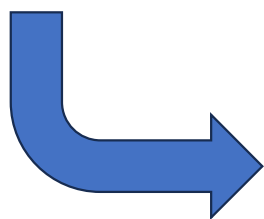

2. Stabiele populaties sinds 1974

2. Vitale bedrijven zijn nodig voor duurzaam beheer

- Vitale bedrijven hebben regulier gebruikt grasland nodig
- Regulier grasland biedt bufferfunctie:
 - Openheid
 - Voedselbron

Regulier

ANLb kuikenland

Reservaat

RH:

BKP:

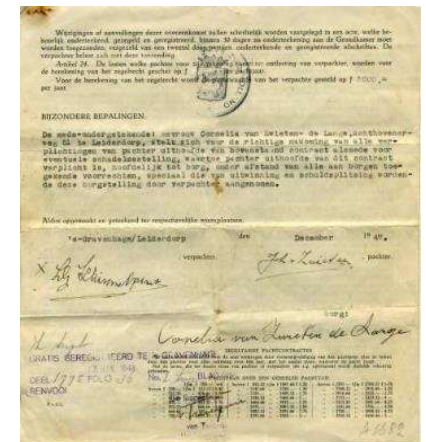
• 70% • 75%

• 14% • 24%

• 16% • 1%

2. Weidevogelgrasland: financieel model voor meer kuikenland?

- Potentie om bij te dragen aan brede opgaven
- Polderprocessen: boeren willen duurzaam
- Uitbreiding kuikenland stokt
 - Economisch systeem
 - Regelgeving
- Huidige oplossingen nog ontoereikend
 - Lokale merk en premie blijft klein bier
 - Pilot pachtconstructie

3. Doorrekening van effecten van extensivering

1. Polderniveau (NHZ):

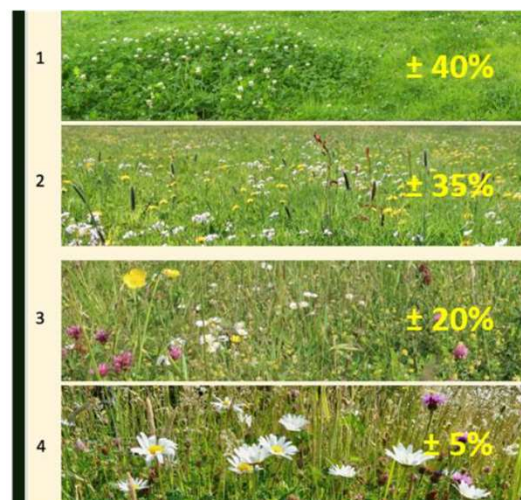
- Wim Schippers: optimaliseren benutting stikstof via mozaïek aan graslandtypen 65% grassen, 35% kruiden
- Inschatting graslandtypen huidig beheer
- Verhogen aandeel 'natuurgras' -> voedingswaarde -> GVe

CODE	GRASLANDTYPE	O	N	M	VEM	DVE	AREAAL
00	'Gras-akker'	12-14	> 300	n.v.t.	900	> 70	0%
0	Engels raaigrasland	10-12	> 200	n.v.t.	850	> 65	0%
1	Grassenmix	8-10	100-200	20-40	800	60	35-45%
2	Grassenmix-plus	7-9	75-100	15-20	750	50	30-35%
3	Gras-kruidenmix	5-7	50-75	10-15	650	40	15-25%
4	Bloemrijk grasland	3-6	25-50	5-10	575	35	5-10%
	Gemiddeld	7,5-8	100	20	750*	50	
	40% PKHG (type 1)	8,25	110	20*	800	55	

O = opbrengst (ton ds/ha/jr); N = stikstofgift (kg/ha/jr); M = vaste mest en/of drijfmest (ton/ha/jr).

VEM = voedereenheid melk (*bij voorjaarsweiden > 800); DVE = darmverteerbaar eiwit³⁰.

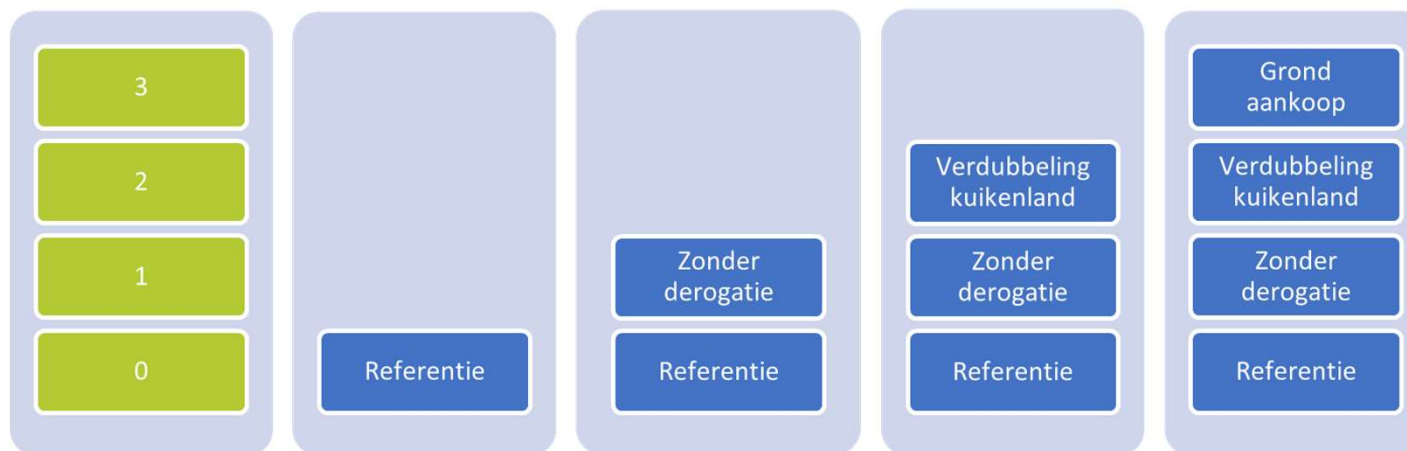
VEM neemt door het seizoen heen af. DVE is in de (na)zomer het hoogst. De waarden betreffen gemiddelden.

3. Doorrekening van effecten van extensivering

2. Bedrijfsniveau (PPP-Agro):

- 1x RH, 1x BKP
- Gelijkblijvende veestapel
- 3 realistische maatwerk ontwikkelplannen
 - > Financiële opbrengsten, kosten en totaal bedrijfsresultaat
- Milieu KPI's

4. Advies: weidevogelgrasland is potentiële oplossing...

- Inzichten in relaties:
 - weidevogelbeheer $\leftrightarrow$ voerproductie
 - benodigde grond voor extensivering $\leftrightarrow$ bedrijfsexploitatie
- Polderniveau:

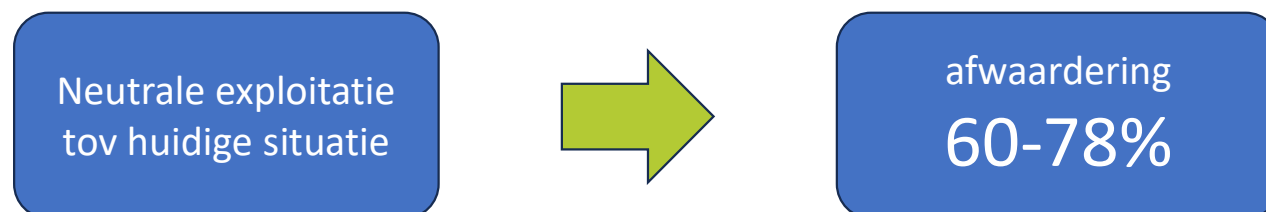
aandeel natuurgras
+ 10-20%

aantal te voeden GVe
– 3-9%

4. ... en benodigde afwaardering is fors

- Bedrijfsniveau:
 - Beperkte verdere extensivering is mogelijk zonder negatieve effecten
 - Financiering extra grondaankoop is grootste extra kostenpost
 - Rentelast niet op te brengen met hogere melkopbrengst
 - Benodigde afwaardering:

5. Verdere ondersteuning is nodig!

- Uitrol bedrijfsdoorrekeningen naar alle boeren in polderprocessen
- Invulling Kwalitatieve Verplichtingen met PNH
- Gebiedsfinanciering
- Pachtconstructies
-

Op naar een vitaal én extensief Amstelland!

Dank voor uw aandacht!

Collectief Noord-Holland Zuid
www.collectiefnhz.nl

Aangesloten bij

boerennatuur

A woodcock with mottled brown and black plumage and a long, straight bill stands on a weathered wooden fence post. The background shows a green field, a line of trees, and a small building with a red roof under a cloudy sky.

AANVALSPLAN GRUTTO

Verkenning verdienmodellen

4 december 2024

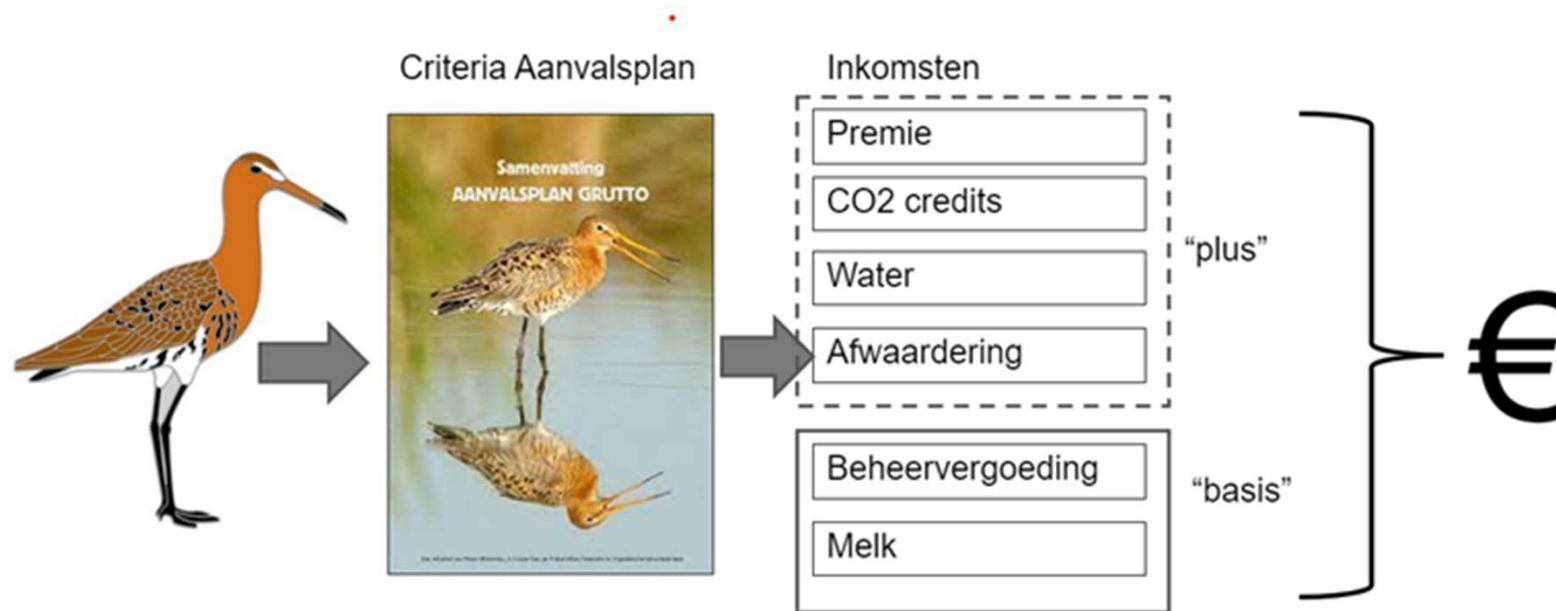
Uitkomsten uit de analyses van de collectieven

Anne Jansma

Agrēco
advies en onderzoek

ANALYSE COLLECTIEVEN

- **Gebiedsanalyse geschiktheid ‘eerste golf’ verdienmodellen (CO2-verwaarding, melkpremiegeden, rentekorting)**
- **Verkennen en doorrekenen van potentiële verdienmodellen op gebiedsniveau**
- **Op maat toegesneden advies per gebied voorkomende uit de analyse en de doorrekeningen**
- **Aanbevelingen geven over wat er (financieel) nodig is voor realisatie Aanvalsplan Grutto in de praktijk**

ANALYSE COLLECTIEVEN

- **Gebiedsanalyse geschiktheid ‘eerste golf’ verdienmodellen (CO2-verwaarding, melkpremiegeden, rentekorting)**
- **Verkennen en doorrekenen van potentiële verdienmodellen op gebiedsniveau**
- **Op maat toegesneden advies per gebied voorkomende uit de analyse en de doorrekeningen**
- **Aanbevelingen geven over wat er (financieel) nodig is voor realisatie Aanvalsplan Grutto in de praktijk**

UITKOMSTEN GEBIEDSANALYSE

VERKENNING GESCHIKTHEID EERSTE GOLF VERDIENMODELLEN

- **Huidige instrumentaria bieden (nog) te weinig financieel perspectief**
 - Rentekorting, 0,2% alleen bij nieuwe leningen
 - In duurzame melkstromen over het algemeen beperkte aandacht voor weidevogels en/of beperkte financiële beloning, en niet elke boer komt er voor in aanmerking.
- **Inspanningen in het verleden worden vaak niet beloond**
 - VvV alleen bij additionele peilverhoging
 - Blijvend grasland alleen bij toekomstige vastlegging
- **Weinig/geen verdienmodellen die direct gekoppeld zijn aan Aanvalsplan Grutto**

UITKOMSTEN GEBIEDSANALYSE

ADDITIONELE KANSRIJKE VERDIENMODELLEN

- **Collectieven noemen het belang van grondinstrumentaria voor realiseren APG**
 - Kavelruil + extra grond
 - Afwaardering naar natuur of landbouw met kwalitatieve verplichtingen
- **Hogere beheervergoedingen vanuit het ANLb**
- **Mozaïektoeslag wordt gezien als een belangrijk instrument en wordt door een deel van de collectieven al toegepast – echter voorwaarden per collectief verschillend**
- **Langjarige vergoedingen bieden zekerheid**

UITKOMSTEN DOORREKENINGEN

DOORREKENEN VAN VERDIENMODELLEN EN SCENARIO'S

- **Blijvend grasland levert €30- €100 per hectare op**
- **Valuta voor Veen voor de meeste collectieven geen interessante optie**
- **Samenwerkingsregeling veenweide en overgangsgebieden N2000 financieel interessante optie**
- **Bij hoge aandelen zwaar beheer zijn de beheervergoedingen niet meer toereikend**
- **Bij hoge aandelen zwaar beheer (15-25%) en daarmee een lagere grasopbrengst en voederwaarden is extensiveren nodig**
 - Meer grond
 - Minder koeien

AANBEVELINGEN

INSTRUMENTARIA EN REALISATIE AANVALSPAN GRUTTO

- **Zorg voor verdienmodellen die exclusief zijn voor Aanvalsplan Grutto- 'Boeren moeten jaloers worden op Aanvalsplan Grutto boeren'**
- **Bij CO2 verwaardiging ook geleverde prestaties vanuit het verleden belonen**
- **Houd de verdienmodellen simpel en focus op verdienmodellen in het verlengde van het ANLb.**
- **Zorg voor concurrerende vergoedingen binnen het ANLb**
- **Zorg voor financiële prikkels om extra inspanningen te leveren voor weidevogels (via bv. mozaïektoeslag, 'zwaar beheer toeslag' en stapeling)**

AANBEVELINGEN

INSTRUMENTARIA EN REALISATIE AANVALSPAN GRUTTO

- **Zorg voor samenhang tussen de regelingen en instrumenten**
- **Zorg voor duidelijke kaders en lange termijn perspectief voor Aanvalsplan Grutto boeren**
- **Geef boeren meer (experimenteer) ruimte in wet- en regelgeving (stalsystemen, stikstof, etc.)**
- **Begeleiders en adviseurs nodig om boeren (financieel en ecologisch) te begeleiden in de overstap naar Aanvalsplan Grutto**

VRAGEN?

LUNCH EN POSTERSESSIES

PROGRAMMA

10.00-10.05	Welkom: Renate Kuivenhoven (dagvoorzitter)
10.05-10.15	In de voorhoede: Hans van der Werf & Pieter Winsemius
10.15-10.30	Ondersteuningsstructuur Hans van der Werf (FMF)
10.30-11.20	Agrarische collectieven aan het woord: - Erik Hoving (Groningen West) - Giel Jan Beijen (Noord Holland Zuid)
11.20-11.45	Lessen vanuit de collectieven & algehele bevindingen: Anne Jansma (Agreco Advies)
11.45-12.45	Lunch en postersessie (alle 8 collectieven)
12.45-14.00	Paneldiscussie: wie en wat zijn er nodig voor succes ? (Panel: Alex Datema, Lubbert van Dellen, Marije Klever, Trienke Elshof)
14.00-14.30	Afsluiting en actiepunten: Marije Klever (BoerenNatuur)

PANEL DISCUSSIE: BEHEERVERGOEDING & PREMIES

- Stelling 1: *Verdienmodellen voor weidevogelboeren zouden zich primair moeten richten op instrumenten binnen of in het verlengde van het ANLb*
- Stelling 2: *Initiatieven binnen de zuivelketen - zoals het Weidefonds - zijn nog te beperkt om echt impact te maken voor meerdere kansgebieden*
- Stelling 3: *De consument wil wel extra betalen voor 'weidevogel'-melk, maar ziet vanwege alle keurmerken en labels door de bomen het bos niet meer*
- Stelling 4: *Stimulering van weidevogelbeheer via de melkprijs legt nog steeds de financiële prikkel op de melkproductie (meer liters), en helpt daarmee de grutto niet*

PANEL DISCUSSIE: ONDERSTEUNING & CO2 VERWAARDING

- *Stelling 5 Je moet als boer gek op weidevogels zijn, want het kost verder alleen maar geld*
- *Stelling 6 De beleidsbrieven van LVVN biedt te weinig zicht op een robuust verdienmodel voor weidevogelboeren*
- *Stelling 7 Het zou logisch zijn om een deel van de toeristenbelasting te gebruiken voor het versterken van natuur en landschap, zoals in Nieuw Zeeland gebeurt*

PANEL DISCUSSIE: RENTEKORTING & AFWAARDERING GROND

- *Stelling 8 Een rentekorting alleen is onvoldoende om de transitie naar een weidevogelbedrijf financieel te ondersteunen. Langere aflossingsperiodes of een tijdelijk stop van de aflossing zijn ook nodig*
- *Stelling 9 Herwaardering van grond is voor boeren het meest interessant als de landbouwkundige bestemming behouden blijft*